

Kontrollakt nr 12.2-4/06 15.05.2014 riigihangete teostamise kontrollimise kohta Paldiski Linnavalitsuses

Kontrollimise alus: Rahandusministeeriumi 12.03.2014 kiri nr 12.2-4/3312

Kontrolliobjekti nimetus: Paldiski Linnavalitsus

Kontrolliobjekti registrikood: 75021126

Kontrolliobjekti juhi nimi ja ametinimetus: Tiit Peedu, linnapea

Kontrolli käigus andsid selgitusi: Elmar Luha, linnakorralduse osakonna nõunik

Lauri Orgse, finantsosakonna juhataja

Kontrollitav ajavahemik: 01.01.2013 – 31.12.2013

1. Kontrollimise eesmärk ja ulatus

Kontrollimisele kuulus Paldiski Linnavalitsuses (edaspidi ka hankija) riigihangete teostamisel riigihangete seaduses (RHS) sätestatud nõuetest kinnipidamine ajavahemikul 01.01.2013 - 31.12.2013.

Kontrollimise eesmärgiks oli muu hulgas tuvastada, kas riigihanke piirmäära ületavate tehingute korral on korraldatud hankemenetlus; lihthanke piirmäära ületavate tehingute puhul on korraldatud lihthanke menetlus; hankija ei ole jaotanud riigihanget osadeks, eirates riigihanke osadeks jaotamise korda; erandlike hankemenetluste liigi (väljakuulutamiseta ja väljakuulutamisega läbirääkimistega hankemenetlused) valik on olnud õiguspärane; hankelepingute sõlmimine ja muutmine on toimunud nõuetekohaselt.

Kontrollitaval ajavahemikul on hankija riigihangete registri (edaspidi ka eRHR) kaudu viinud läbi 10 riigihanget:

- 1) 2 väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetlust (RHS § 29), nr 151856 ja 151914.
- 2) 7 lihthanget (RHS § 18²), nr 143279, 143645, 144018, 144787, 145490, 146493 ja 147262.
- 3) 1 lihtsustatud korras tellitav teenus (RHS § 19), nr 148176.

Paldiski Linnavalitsuses puudub haldusaktiga kehtestatud riigihangete läbiviimise kord. Riigihangete korraldamise plaanina on kasutatud Paldiski Linnavolikogu 14.02.2013 määrusega nr 2 kehtestatud Paldiski linna 2013. aasta eelarvet. Paldiski Linnavalitsuses toimub riigihangete teostamine tegevus- ja vastutusvaldkonna põhiselt. Arvestades eelarves kindlaksmääratud riigihangeteks kasutatavate vahenditega, korraldab kuni RHS § 15 lg 3 sätestatud lihthanke maksumuse piirmääradeni olevate riigihangete läbiviimise linnakorralduse osakonna vastava pädevusega ametnik. Maksumuselt osundatud piirmäärasid ületavad riigihanked korraldab linnakorralduse osakonna nõunik, kes otsustab lihtmenetluse või hankemenetluse korraldamise üle ning esitab nõutavad andmed eRHR-ile. Hankijal puuduvad haldusaktidega kindlaks määratud riigihangete korraldamise eest vastutavaid isikuid.

Majandustehingute teostamisel, sh maksumuselt riigihanke ja lihthanke piirmäära ületavate hangete teostamisel RHS-is sätestatud korrast kinnipidamist on kontrollitud hankija eelarve, kontrollijale esitatud finantsdokumentide (väljavõtted päevaraamatust, arved) ja hankija selgituste, eRHR-is avaldatud dokumentide ning hankelepingute alusel.

Kontrollakt edastati hankijale tutvumiseks 08.05.2014. Hankija esitas käesoleva kontrollakti projekti kohta enda selgitused 14.05.2014 kirjaga nr 7-23/789-1.

2. Riigihangete seaduses sätestatud korrast kinnipidamise kontrollimine

2.1. Hankekord

RHS § 13¹ on sätestatud, et hankija kehtestab asutusesisese hankekorra, kui tema poolt ühes eelarveaastas planeeritavate asjade ja teenuste riigihangete eeldatav kogumaksumus ületab 80 000 eurot või ehitustööde riigihangete eeldatav kogumaksumus ületab 500 000 eurot.

Kontrollimise käigus tuvastati, et Paldiski Linnavalitsus on 2013. aastal asjade ja teenuste eest tasunud 275 000 eurot ning ehitustööde eest tasunud 554 297 eurot. Eelnimetatud summad ületavad maksumuse, millest alates on hankijal kohustus kehtestada asutusesisene hankekord. Kuivõrd hankija nõutavat hankekorda kehtestanud ei ole, siis on eiratud RHS § 13¹.

2.2. Riigihanke menetluse korraldamine

RHS § 15 lg 3 sätestab, et lihthanke korraldamise kohustuse maksumuse piirmäär (edaspidi lihthanke piirmäär) RHS-i tähenduses on 10 000 eurot asjade ja teenuste hankelepingu ja 30 000 eurot ehitustööde hankelepingu korral. RHS § 18² on sätestatud lihthanke korraldamise regulatsioon.

Kontrollimisel tuvastati, et Paldiski Linnavalitsus on sõlminud järgnevad hankelepingud:

- 1) 19.02.2013 nr 7-17/33 OÜ-ga Inrestauraator Projekt lasteaiale „Naerulind“ (Paldiski, Rae tn 34) põhiprojekti koostamiseks, maksumus 15 360 eurot;
- 2) 16.05.2013 nr 7-17/53 AS-ga Domus Teed Paldiski linna haldusterritooriumil asfalteerimise ja heakorratööde teostamiseks, maksumus 48 660 eurot.

Eelnimetatud lepingute maksumused ületavad lihthanke piirmäära, kuid hankija ei ole nende lepingute sõlmimiseks nõuetekohast lihthanget korraldanud, millega on rikutud RHS § 15 lg 3 ja § 18².

2.3. Alla lihthanke piirmäära jäävad riigihanked

Kontrollimaks riigihanke korraldamise üldpõhimõtetest kinnipidamist RHS § 15 lg-s 3 sätestatud lihthanke korraldamise kohustuse piirmäärast allapoole jäävate soetuste korral, kontrollis Rahandusministeerium juhusliku valiku teel tänavakivist platsi ehitustööde teostamiseks sõlmitud lepingut ning selle sõlmimisele eelnenud toiminguid.

Kontrollimisel selgus, et Paldiski Linnavalitsus on sõlminud hankelepingu nr 12/06-13 (7-17/61) OÜ-ga Roof Systems Estonia tänavakivist platsi ehitustööde teostamiseks, maksumusega 4157 eurot.

Nimetatud majandustehingu kohta polnud hankijal kontrollijale esitada dokumente, millest nähtuks, et nende tehingute teostamisel on arvestatud RHS § 3 p 1 sätestatuga (hankija peab kasutama rahalisi vahendeid säästlikult ja otstarbekalt ning saavutama riigihanke eesmärgi mõistliku hinnaga, tagades konkurentsi korral erinevate pakkumuste võrdlemise teel parima võimaliku hinna ja kvaliteedi suhte), mis on vastuolus RHS § 3 p 2 sätestatuga, mille kohaselt peab hankija tagama riigihanke läbipaistvuse ja kontrollitavuse.

2.4. Riigihanke aruande ja aruande lisa esitamine

2.4.1. Riigihanke hankemenetluste nr 151856 ja 151914 riigihanke aruanded on hankija poolt õigeaegselt registrile esitamata, millega on eiratud RHS § 37 lg 1, kus on sätestatud, et hankija esitab registrile 20 päeva jooksul pärast hankemenetluse lõppemist registri veebilehe kaudu riigihanke aruande.

2.4.2. Lihthangete nr 143279 ja 147262 riigihanke aruanded on hankija poolt õigeaegselt registrile esitamata, millega on eiratud RHS § 37 lg 2, kus on sätestatud, et hankija esitab registrile riigihanke aruande 20 päeva jooksul pärast hankelepingu sõlmimist ka juhul, kui hankelepingu maksumus ilma käibemaksuta ületab 10 000 eurot asjade või teenuste puhul või 30 000 eurot ehitustööde puhul.

2.4.3. Riigihangete nr 151856, 151914, 143645 ja 144018 aruannete lisad on hankija poolt õigeaegselt registrile esitamata, millega on eiratud RHS § 37 lg 4, kus on sätestatud, et hankija esitab registrile 20 päeva jooksul pärast hankelepingu lõppemist riigihanke aruande lisa.

2.5. Pakkumuste elektrooniline menetlemine

RHS § 55 lg 7 kohaselt peab hankija alates 01.01.2013 võimaldama pakkumuste ja taotluste elektroonilist esitamist vähemalt 50 protsendi ulatuses hankija eelarveaastal planeeritavate riigihangete rahalisest mahust.

Hankija ei ole 2013. aastal eRHR-is läbi viinud ühtegi pakkumuste elektroonilist esitamist võimaldavate riigihanget, mistõttu ei ole hankija nõuetekohaselt täitnud RHS § 55 lg 7 tulenevat kohustust.

3. Järeldused

Hankija poolt on kontrollitaval ajavahemikul riigihangete korraldamisel menetlusreeglite kohaldamine ja menetlusedokumentide vormistamine toimunud üldiselt kooskõlas RHS-is sätestatuga. Kontrollimise käigus tuvastati kõrvalekaldumisi RHS-is sätestatud korrast, mis on seotud riigihanke korraldamise üldpõhimõtetest kinnipidamisega, lihthanke korraldamisega ning riigihangete registrile riigihanke aruande ja selle lisa esitamisega. Hankija poolt RHS § 37 (riigihanke aruanne) sätestatu süstemaatiline eiramine viitab vastutavate isikute puudulikule tegevusele riigihangete läbipaistvuse tagamisel.

Arvestades RHS § 13¹ sätestatuga tuleb Paldiski Linnavalitsusel kehtestada asutusesisene hankekord, kus muu hulgas oleks tuginedes RHS § 10 ja 13 sätestatule reguleeritud riigihangete korraldamine nii Paldiski Linnavalitsuses kui ka tema poolt hallatavates asutustes. Samuti peaks hankekorras olema olulisel kohal riigihangete planeerimise, algatamise ja läbiviimisega seotud menetlustoiminguid ning riigihangete korraldamisega seotud ametnike vastutus.

Paldiski Linnavalitsuses tuleks riigihangete korraldamisel tõhustada asutusesisest teabevahetust ja kontrolli, mis kindlustaks RHS § 15 lg 3 (lihthanke piirmäär) ja §18² (lihthanke korraldamine) ning RHS § 37 (riigihanke aruanne) sätestatu täitmise ning tagaks RHS § 3 p 2 sätestatud riigihanke läbipaistvuse ja kontrollitavuse põhimõttest kinnipidamise.

4. Tähelepanekud ja soovitus

Hankija juures kontrollvisiidi käigus üleskerkinud RHS-i tõlgendamisega seotud küsimused (hankija määratlemine, sisetehing, lihthanke ja hankemenetluse erinevus, riigihanke eeldatava maksumuse määramine ja selle suuruselt sõltuvalt menetlusreeglite kohaldamine, riigihanke osadeks jaotamine) on läbi arutatud hankija esindajatega ning antud selgitusi nende edaspidiseks vältimiseks.

Soovitame hankijal täiendavalt tutvuda e-riigihangete keskkonna infoportaalis (<https://riigihanked.riik.ee/lr1/web/guest>) paiknevates rubriikides „Korduma Kippuvad Küsimused“ ning „Kasulik teave“ avalikustatud info ja dokumentidega.

Seoses asutusesisese hankekorra kehtestamisega soovitame hankijal tutvuda e-riigihangete keskkonna infoportaalis rubriigis „Kasulik teave“ paikneva hankekordade analüüsiga https://riigihanked.riik.ee/lr1/c/document_library/get_file?p_l_id=216053&folderId=134422&name=DLFE-30402.pdf.

Seoses kompetentsuse tõstmisega riigihanke hankemenetluse läbiviimisel ja lihthanke korraldamisel on soovitatav vastavad ametiisikud suunata riigihanke teostamise korraga seotud koolitusele.

Kontrollija:

(allkirjastatud digitaalselt)

Andres Valdna

Riigihangete ja riigiabi osakonna peaspetsialist